

Norges Miljøvernforbund

Postboks 593

5806 BERGEN

Bergen, 04.05.2020

Statsminister Erna Solberg
Samferdselsminister Knut Arild Hareide
Klima – og miljøminister Sveinung Rotevatn

Pressemelding

Norges Miljøvernforbund klager Norge inn for ESA (EFTA Surveillance Authority) for alvorlig forurensning fra «kvikksølv-ubåten» U-864.

Siden U-864 vraket ble funnet i 2003 har de norske politiske myndigheter vært ansvarlig for forurensning av kvikksølv til vannmiljøet utenfor Fedje. U-864 var lastet med 67 tonn flytende kvikksølv, og fremstår som en formidabel gifttrussel på vannmiljøet. Tildekking av kvikksølv på sjøbunnen er ulovlig!

Norges Miljøvernforbund (NMF) har tatt for seg de gjeldende internasjonale bindende EØS-avtale med rettsakter som omfatter utslipp og lagring av kvikksølv, og har kommet frem til at Norge begår og har begått en rekke alvorlige brudd på bindende rettsakter. Kystverket, som overtok ansvaret fra SFT i 2004, har som fagdirektorat ikke utført en tilfredsstillende faglig jobb, da de kun har fulgt instruksjoner fra Finansdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet. Som ansvarlig faginstans burde Kystverket ha visst at det ble planlagt ulovlig tildekking av en komprimert ansamling av kvikksølv i såkalt «sjødeponi». Nå har Kystverket forbrukt minst 10 millioner kroner bare på utredning og planlegging av tildekking av vrakdelene og sjøbunnen, noe som ikke er henhold til internasjonale konvensjoner, EØS avtalen med bindende rettsakter i form av rådsdirektiv og rådsforordninger som regulerer håndtering og lagring av kvikksølv, avfallshåndtering, etablering av deponi og vannmiljøets kvalitet.

Norge bryter internasjonale konvensjoner, EØS- avtalens bindende rettsakter i kraft av forordninger og direktiver for lagring av kvikksølv.

ESA-klagen mot Norge, omfattet av U-864, er en tung og omfattende klage, som detaljert redegjør for feil håndteringen av kvikksølvet om bord og ved U-864. I løpet av 17 år, er det kun hentet opp 1,5 liter kvikksølv fra flasker/holdere som har ligget i sedimentene utenfor vrakdelene. Det er konstatert lekkasjer der det er sannsynlig at det giftige metylkvikksølvet kan dannes i kontakt med saltvann og organisk materiale. Nå ansvarliggjøres de norske politiske myndigheter for de pågående og ukontrollerbare ulovlige utslipp over tid.

Mesteparten av kvikksølvet er tilgjengelig for heving

Det ligger minst 60 tonn med kvikksølv i to kompakte «lager» i lastekjølen som ble delt i to under torpederingen i 1945. Lastekjølen ligger nedgravd i sjøbunnen på 150 meters dyp, og høykvalitetsstålet er korrodert i liten grad. Det betyr at vrakdelene med lastekjøle kan heves på en trygg måte. Norges Miljøvernforbund kjenner til meget gode metoder for heving, beskrevet av UNITECH Energy Group Subsea. Metoden er også beskrevet inngående i ESA-klagen.

Forsvarsmateriell uttaler at det er trygt å heve U-864 med ammunisjonen ombord.

ESA-klagen inneholder oppdatert risikoanalyse fra Forsvarsmateriell (FMA) på håndtering av ammunisjon fra U-864, og det viser seg at en hevingsoperasjon medfører tilnærmet null risiko for en omsetting av høyeksplosiver og laveksplosiver, dette inkluderer torpedolasten.

Arbeidsplasser og kompetanse på Vestlandet vil heve U-864

Vestlandet har en unik subseakompetanse fra offshoreaktiviteter. U-864 er et glimrende prosjekt for å kunne videreføre kompetanse og bygge ny kompetanse på undersjøisk berging. Dette kan være ett av flere prosjekter som går på opprydding av forurensende giftansamlinger

og vrak på havbunnen. Nå er tiden moden for å bevilge de nødvendige midler for å få hevet U-864, det haster.

Det er trygt, sikkert og rimelig å heve U-864 i forhold til nytteverdien på lang sikt
U-864 lekker 2-4 kg kvikksølv hvert år, og det betyr at myndigheten har vært skyldige i utslipp på 34-68 kg kvikksølv til havmiljøet.

U-864 skulle vært hevet i 2005. Istedenfor er saken blitt trenert og kvikksølvet fortsetter å lekke ut. Dersom 99 % av kvikksølvet blir hentet opp er dette en langt tryggere løsning enn tildekking, noe som er ulovlig.

Heving av U-864 med kvikksølvet ombord, samt opprydding av kvikksølvflasker og ammunisjon på sjøbunnen er fullt mulig, er sikkert nok og rimelig. Den riktige løsning sett i lys av samfunnsnyttene, i form av ivaretagelse av vannmiljøet, økologi og helse for de som tar ut sin mat fra Nordsjøbassenget, kyst, fjorder, elver og vassdrag.

Det finnes ingen annen lovlig løsning enn heving av U-864. Det er den beste løsningen på lang sikt.

Vennlig hilsen

Kurt Oddekalv
Leder NMF

Anders Løberg
Saksbehandler U-864

Rune Birger Nilsen
Konsulent

Tel: 90892268

kurt@nmf.no

Tel: 91174175

anders@nmf.no

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

